

АД РЭДАКТАРА

Збіранню лексікі і іншых выразных сродкаў жывой народнай, або дыялектнай, мовы ў нас у рэспубліцы ўдзяляецца зараз вялікая ўвага. Ствараецца такая буйная праца, як Лексічны атлас беларускай дыялектнай мовы, занальныя слоўнікі рэгіяналізмаў і інш. Мовазнаўцы часта звяртаюцца з заклікамі да філолагаў прыняць удзел у гэтай працы. Яны імкнуцца давесці, што і дыялектныя моўныя сродкі маюць пэўную каштоўнасць. Пры тым не толькі для лінгвістыкі.

Рыгор Яўсееў прыйшоў да падобнага пераканання сам. У час працы ў раённай газеце, калі яму давалося звяртацца да розных мовазнаўчых і літаратурных крыніц у пошуках найбольш прыдатных слоў і выразаў для газетных карэспандэнцый, заметак, фельетонаў. Невычэрпнай скарбніцай моўнага добра адкрылася для яго простая гаворка яго землякоў, родная матчына мова. Са сваіх лексічных знаходак у Бялыніцкім раёне ён склаў гэты невялікі слоўнік. Асноўнай базай змешчанай у слоўніку лексікі была гаворка яго роднай вёскі Барок Лебядзянскага с/с.

Слоўнік Рыгора Яўсеева — гэта збор слоў, розных па сваёй моўнай прыналежнасці. Дыялектныя словы суседнічаюць тут з гуллівай прастамоўнай лексікай, з пераробленымі на мясцовы лад іншамоўнымі словамі з літаратурнай мовы. Трапляюцца і жаргонныя слоўцы. Але гэта, можа быць, і адна з найбольш цікавых адметнасцей слоўніка. Таму што падобная лексічная стракатасць — характэрная асаблівасць слоўнікавага складу сучаснай дыялектнай мовы. Слоўнік з'яўляецца як бы люстэркам яе стану ў адпаведным раёне, як і ў іншых рэгіёнах Беларусі.

Яшчэ адна адметнасць слоўніка — вельмі жывыя і яркія ілюстрацыі да слоў. У большасці выпадкаў чуець-

ца, зразумела, голас Маці, простаў вясковай жанчыны: яна гаворыць пра свае турботы і клопаты, выказвае свае адносіны да людзей і жыцця, успамінае. Але за прыкладамі, прыведзенымі ў слоўнікавых артыкулах, чуоцца нярэдка і іншыя галасы. Пра многае з вясковага жыцця і з роздумаў сельскага жыхара можна даведацца з гэтых то разважных, то з'едлівых, то простых і прамых выказванняў, якія выступаюць у слоўнікавых артыкулах як ілюстрацыі.

Адным словам, загляніце ў гэты невялікі збор рэгіянальных слоў. Можна і вам успомніцца матчына мова. Можна і вы заўважыце ў сваёй роднай гаворцы нешта вартае агульнай увагі.